— Як цікаво! — вигукнула вродлива місіс Еверслі, широко розплющивши свої гарні, але трохи бездумні сині очі.— Кажуть, ніби жінки мають шосте чуття. Як ви гадаєте, сер Ейлінгтон, це правда?

Знаменитий психіатр саркастично посміхнувся.

— Яких тільки дурниць люди не кажуть, місіс Еверслі. А що цей термін означає — "шосте чуття"?

Сер Ейлінгтон Уест, повний, трохи гоноровитий чоловік, був видатним фахівцем у галузі психічних захворювань і цілком усвідомлював, яке авторитетне становище він посідає. Він глибоко зневажав цей тип гарненьких, але вбогих на розум жінок, до якого належала його сусідка за столом.

— Ви, вчені, завжди такі суворі. А хіба ж воно справді не дивно, коли іноді хтось безпомилково вгадує те, що тільки має статися? Тобто передбачає події, в і д ч у в а є їх. Як на мене, це справжнє чудо. Клер розуміє, що я маю на увазі. Правда ж, Клер? — І місіс Еверслі виразно поглянула на господиню дому, ледь закопиливши губки та стенувши плечима.

Клер Трент промовчала. На невеликому званому обіді, крім неї, були присутні: Вайолет Еверслі, сер Ейлінгтон Уест, його племінник Дермот Уест — давній товариш Джека Трента, і, нарешті, сам Джек Трент, чоловік Клер, статечна людина з добродушним обличчям і приємною лінькуватою манерою сміятись. Він і підхопив нитку розмови.

— Дурниці, Вайолет! Якщо, наприклад, близька вам людина гине в автомобільній катастрофі, ви неодмінно згадуєте, що минулого вівторка бачили уві сні чорного кота і тоді, ж таки відчули; щось має статися.

— О ні, Джеку, ви змішуєте передчуття з інтуїцією. А ви, сер Ейлінгтон, якої думки: Існує передчуття чи ні?

— Можливо, в якійсь мірі,— обережно погодився лікар.— Але багато залежить від збігу обставин і, крім того, завжди слід пам'ятати, що про більшість подібних випадків, як правило, розповідають уже згодом.

— Я не вірю в передчуття,— досить рішуче сказала Клер Трент,— чи в інтуїцію, чи в шосте чуття, чи взагалі в щось із того, про що ми так жваво сперечаємося. Ми йдемо крізь життя, як поїзд крізь темряву, до невідомого місця призначення.

— Це навряд чи вдале порівняння, місіс Трент,— уперше підвів голову і приєднався до розмови Дермот Уест. Його ясні сірі очі якось дивно сяяли на засмаглому обличчі.— Річ у тім, що ви забули про сигнали.

— Сигнали?

— Атож. Зелений — усе гаразд, червоний — небезпека!

— Червоний — небезпека! Як цікаво! — вигукнула місіс Еверслі.

Дермот Уест досить безцеремонно відвернувся від неї.

— Звичайно, це лише спосіб якось позначити таке явище. Увага — попереду небезпека! Червоний сигнал! Стережіться!

Трент глянув на нього зацікавлено.

— Ти говориш так, наче маєш досвід, друже.

— Так, маю, тобто мав.

— Розкажи нам.

— Можу навести один приклад. Це сталося зі мною в Месопотамії. Якось увечері, невдовзі після замирення, заходжу я до свого намету, і мене опановує відчуття: небезпека! Стережись! Не маючи найменшого уявлення, що б то могло бути, я обійшов табір, прискіпуючись до всього без причини, вжив усіх необхідних заходів остороги проти нападу вороже настроєних арабів, та коли повернувся до намету, відчуття небезпеки виникло знову, ще сильніше, ніж доти. Небезпека! Тоді я виніс ковдру, закутався в неї і переночував надворі.

— І що було потім?

— Перше, що я побачив наступного ранку, коли зайшов до намету, був пристрій із ножем майже у пів-ярда завдовжки — той ножака пробив ліжко якраз у тому місці, де я мав лежати. Незабаром мені стало відомо, що це налаштував один служник араб, чийого сина розстріляли як шпигуна. Що ви можете сказати про це, дядечку Ейлінгтоне? Хіба не яскравий приклад того, що я називаю червовим сигналом?

— Дуже цікава пригода, мій любий Дермоте,— ухилився від відповіді фахівець.

— Але для вас не досить переконлива?

— Справді, не досить. Я не маю сумніву, що тебе, як ти твердиш, охопило передчуття небезпеки. Проте я ставлю під сумнів причину появи цього передчуття. З твоїх слів виходить, ніби воно виникло ззовні, тобто було викликане впливом на твою свідомість якогось зовнішнього джерела. Але сьогодні ми знаємо, що першопричиною майже всіх таких явищ є наша підсвідомість.

— Завжди і скрізь — підсвідомість,— вигукнув Джек Трент.— У наші дні нею можна пояснити що завгодно.

Мов і не помітивши, що його перебили, сер Ейлінгтон провадив:

— Я гадаю, що своєю поведінкою чи поглядом цей араб якось викрив себе, хоча свідомо ти нічого не помітив і не запам'ятав. Але підсвідомість — та, навпаки, ніколи й нічого не забуває. Ми припускаємо також, що людина підсвідомо міркує і робить висновки цілком незалежно від вищого, тобто свідомого бажання. Отже, твоя підсвідомість запідозрила можливість замаху на твоє життя і зуміла пробудити у свідомості захисну реакцію.

— Визнаю: звучить переконливо,— усміхнувся Дермот.

— Але не так цікаво,— закопилила губки місіс Еверслі.

— Можливо також, що підсвідомо ти відчув ненависть до себе з боку того араба,— провадив сер Ейлінгтон.— Те, що раніше називали телепатією, певна річ, існує, хоча умови, за яких вона включається, досі нез'ясовані.

— А ще якісь випадки з вами траплялися? — запитала в Дермота Клер.

— О так! Але більше нічого надзвичайного, і, гадаю, всі вони можуть бути пояснені простим збігом обставин. Одного разу я відмовився від запрошення на дачу лише тому, що засвітився "червоний сигнал". На тому ж таки тижні дача згоріла. До речі, дядечку, а як спрацювала підсвідомість тут?

— Боюсь, що ніяк,— усміхнувся у відповідь сер Ейлінгтон.

— Але ви, звичайно, знайдете цьому пояснення. Говоріть же. Не обов'язково бути надміру делікатним І надто берегти самолюбство близького родича.

— В такому разі, племіннику, я дозволю собі припустити, що ти відмовився від запрошення, бо не мав великої охоти туди їхати, а після пожежі переконав себе, що передчув небезпеку, і тепер беззастережно цьому віриш.

— З вами годі сперечатися,— засміявся Дермот.— Ваше завжди буде зверху.

— Не беріть до серця, містере Уест! — вигукнула Вайолет Еверслі.— Я вірю у ваш червоний сигнал. А після Месопотамії ви його більше не бачили?

— Ні, аж до...

— Що ви сказали?

— Та ні, нічого.

Дермот замовк. Слова, що мало не злетіли з його уст, були: "Ні, аж до сьогоднішнього дня". З'явившись непрохано, вони виражали ще не до кінця усвідомлену думку, але,— він це відчув відразу — так воно було насправді. У темряві мерехтів червоний сигнал. Небезпека! Небезпека поруч!

Але звідки? Яка мислима небезпека може бути тут, у домі його друзів?

Ну, зрештою, своєрідна небезпека існувала. Він поглянув на Клер Трент — на її бліде й ніжне личко, на її золоту голівку на граціозно вигнутій шиї. Але ця небезпека виникла не сьогодні і ніяк не могла бути такою гострою.

Джек Трент — його найближчий товариш. І навіть більше, ніж просто товариш. Джек врятував йому життя у Фландрії і був за це

представлений до Хреста Вікторії. Джек — славний хлопець, один з найкращих людей, які є на світі. На свою біду, він покохав Джекову дружину. Він сподівався, що з часом знайде в собі сили здолати це почуття. Боліти так, як тепер, без кінця не могло. Він повинен перестраждати. Саме так — перестраждати. Навряд щоб Клер здогадалася, а якби й здогадалася, у його коханні до неї небезпеки не було. Статуя, прекрасна статуетка із золота, слонової кістки й світло-рожевого коралу... Втіха для королів, а не жива жінка...

Клер... Сама згадка про неї завдавала йому болю. Він повинен із цим зладнати. Жінки подобались йому й раніше. Але зовсім не так. Зовсім не так — і в цьому вся суть. Отже, небезпека не тут. Сердечний біль — так, але не небезпека. Принаймні не та небезпека, про яку остерігає червоний сигнал. То щось зовсім інше.

Він подивився на всіх гостей за столом, і тільки тепер його вразило те, що тут зібралося досить-таки незвичайне товариство. Його дядько, наприклад, рідко обідав не вдома в такому вузькому дружньому колі. Не схоже було також, що Тренти — його близькі знайомі. До сьогоднішнього вечора Дермот і гадки не мав, що він їх узагалі знає.

Звичайно, привід був. Після обіду мала прийти досить відома жінка-медіум і провести с е а н с. Сер Ейлінгтон начебто цікавився спіритизмом.

Отже, спіритичний сеанс — тільки п р и в і д? Якщо так, то в чому справжня причина? Дермотові пригадалося безліч подробиць — дрібниць, раніше не помічених, або, як сказав би дядько, не помічених свідомістю.

Великий психіатр кілька разів дивно, дуже дивно, подивився на Клер. Так ніби стежив за нею. Під його пильним поглядом вона бентежилась і не знала, куди подіти руки, що тремтіли від хвилювання.

Так, вона хвилювалась, дуже хвилювалась і начебто чогось боялася. Чого саме?

Зусиллям волі він примусив себе прислухатися до розмови за столом. Місіс Еверслі умовила великого лікаря дещо розповісти про свій фах.

— Мої любі дами,— говорив той,— що таке божевілля? Повірте мені, чим більше ми це явище вивчаємо, тим важче нам його так називати. Всі ми певного мірою схильні до самозвеличання. Та коли хтось із нас починав думати, ніби він російський цар, його саджають до божевільні. Але перш ніж дійти до такого, треба подолати довгий шлях. І чи можливо поставити на ньому десь стовпа і сказати: "По цей бік — здоровий глузд, по той — божевілля". Звичайно ж, ні. І якби той, хто страждає на таку манію, тримав язика за зубами, ми, можливо, ніколи б не змогли відрізнити його від нормальної людини. Надзвичайна розсудливість душевнохворого — дуже цікавий феномен.

Сер Ейлінгтон, смакуючи, ковтнув вина і променисто усміхнувся до товариства.

— Я чула, вони дуже хитрі,— озвалася місіс Еверслі.— Це я про божевільних.

— Так воно і є. А бажання приховати свою манію часто призводить до згубних наслідків. Виходячи із засад психоаналізу, ми знаємо: будь-яке пригнічення волі таїть у собі небезпеку. Людина, схильна до нешкідливої ексцентричності, рідко переходить межу. Але чоловік...— він зробив паузу,— або жінка, що здаються цілком нормальними, насправді можуть бути джерелом великої небезпеки для суспільства.

Лікар непомітно глянув через стіл на Клер і знову ковтнув вина.

Дермота опанував моторошний страх. Невже те, про що він подумав, правда? Неможливо, але...

— І все через пригнічення власного "я",— зітхнула місіс Еверслі.— Тепер я бачу, що завжди слід цілком проявляти свою індивідуальність. Інакше — страшна небезпека.

— Люба місіс Еверслі,— заперечив лікар,— ви неправильно мене зрозуміли.— Причина хвороби у фізичному стані мозку і часто залежить від якогось зовнішнього фактору — від удару долі, наприклад. А іноді, на жаль, така хвороба переходить у спадок.

— Спадковість — це просто жах,— зітхнула жінка.— Сухоти і таке інше.

— Сухоти — хвороба не спадкова,— відказав сер Ейлінгтон.

— Ні? А я завжди думала, що спадкова. А божевілля? Як жахливо! А ще що?

— Подагра,— відповів сер Ейлінгтон, усміхнувшись.— І дальтонізм. Тут ми зустрічаємося з вельми цікавим явищем. Дальтонізм передається від чоловіка до чоловіка, але в жінок він прихований. Якщо серед чоловіків дальтоніків багато, то жінка може стати дальтоніком лише тоді, коли був прихований дальтонізм у матері і батько її був дальтоніком — досить незвичайне явище. Це те, що називають обмеженою статевою спадковістю.

— Як цікаво! Але з божевіллям зовсім не так, правда ж?

— Божевілля передається однаково, як чоловікам, так і жінкам,— серйозно сказав лікар.

Клер раптом підвелася, відштовхнувши стілець так різко, що він перекинувся й упав на підлогу. Вона була дуже бліда, пальці її помітно тремтіли.

— Може... може, пора кінчати цю розмову? Через кілька хвилин прийде місіс Томпсон.

— Ще келих портвейну — і я до ваших послуг,— уклонився сер Ейлінгтон.— Адже я прийшов сюди тільки заради того, щоб подивитися виставу чарівної місіс Томпсон.

Клер подякувала млявою усмішкою і, поклавши руку на плече місіс Еверслі, вийшла з кімнати.

— Боюся, що я забалакався на суто професійні теми,— знову озвався лікар, сідаючи на своє місце.— Вибачте, любий друже.

— Ет, пусте,— неуважно відповів Трент.

Він здавався стомленим і заклопотаним. Уперше Дермот відчув себе чужим у товаристві свого друга. "Між ними існує таємниця, якої не має права знати навіть найближчий товариш",— подумав він. І все-таки це неймовірно. Які в нього підстави так думати? Ніяких, крім кількох поглядів та хвилювання жінки.

Вони посиділи ще деякий час, попиваючи вино, потім перейшли до вітальні. Не встигли вони туди увійти, як лакей доповів, що прибула місіс Томпсон.

То була повна, середнього віку жінка з гучним, досить грубим голосом, без смаку вдягнена в темно-червоний оксамит.

— Здається, я не запізнилася, місіс Трент? — сказала вона жваво.— Ви запрошували мене на дев'яту, правда ж?

— Ви саме вчасно, місіс Томпсон,— відповіла Клер своїм приємним, трохи глухуватим голосом.— А це наше невелике товариство.

Всупереч звичаю на цьому знайомство закінчилося.

Медіум обвела всіх гострим, пронизливим поглядом.

— Сподіваюся, все буде добре. Не можу висловити, як мені не по собі, коли я, так би мовити, виявляюся нездатна задовольнити публіку. Це мене просто доводить до божевілля. Гадаю, Шіромако, мій дух із Японії, зможе дістатися сюди сьогодні без перешкод. Я почуваю себе не зовсім гаразд і навіть відмовилася від грінок із сиром, хоча й люблю їх до нестями.

Слухаючи її, Дермот відчув напівцікавість, напівогиду. Все так банально! А чи не поквапно він судить? Зрештою, все має природне пояснення. Сили, що їх викликають медіуми,— природні, хоч і не до кінця зрозумілі. Якщо хірург може мати розлад шлунка перед складною операцією, то чому не може місіс Томпсон?

Стільці поставили колом, лампи — так, щоб їх зручно було підняти чи опустити. Дермот звернув увагу на те, що не було ніякої попередньої підготовки, а також ніхто не запитував, чи задоволений сер Ейлінгтон умовами сеансу. Ні, вся ця витівка із сеансом місіс Томпсон — тільки ширма. Сер Ейлінгтон прийшов сюди зовсім з іншою метою. Дермот згадав, що мати Клер померла за кордоном. З її смертю була пов'язана якась таємниця... Щось там згадували про спадковість...

Зусиллям волі він примусив себе повернутися до дійсності.

Коли присутні посідали, було погашено всі лампи, крім однієї, маленької, що стояла на окремому столику, затінена червоним абажуром. Спочатку чути було лише тихе рівне дихання медіума. Поступово воно ставало виразнішим і гучнішим. Раптом десь у кінці

кімнати пролунав звук удару. Від несподіванки Дермот підхопився з місця. Звук повторився у протилежному кінці кімнати, а потім пролунало справжнє крещендо таких звуків. Коли вони стихли, в кімнаті вибухнув нещирий сміх, а тоді в тиші заговорив високий, гучний голос, зовсім не схожий на голос місіс Томпсон.

— Я тут, дами й панове,— сказав голос.— Та-а-к, я тут. Маєте до мене запитання?

— Ви хто? Шіромако?

— Та-а-к, я Шіромако. Я давно тут. Я працюю. Я дуже щасливий.

Далі йшли подробиці з життя Шіромако. Все було надто заяложене й нецікаве. Дермот чув таке уже не вперше. Усі, мовляв, задоволені й дуже щасливі. Звістки надходили від родичів, описаних настільки невиразно, що могли бути чиїми завгодно родичами. Літня дама, мати одного з присутніх, деякий час висловлювала прописні істини таким тоном, ніби вони щойно народилися внаслідок її роздумів.

— А зараз ще одна звістка,— оголосив Шіромако,— дуже важлива для одного із джентльменів.

Настала пауза, після якої озвався новий голос, попередивши свої слова демонічним сміхом.

— Ха-ха-ха! Ха-ха-ха! Краще не йдіть додому! Послухайтеся моєї поради!

— До кого ви звертаєтеся? — запитав Трент.

— До одного з вас трьох. На його місці я не пішов би додому. Небезпека! Кров! Не дуже багато, але цілком досить. Не йдіть додому! — Голос став затихати.— Не йді-і-і-ть до-до-о-му!

Голос замовк. Дермот відчував, як стугонить його кров. Він був певний, що пересторога стосується його. У всякому разі, якась небезпека існує.

Почулося тяжке зітхання, потім стогін. Медіум поверталася в себе. Увімкнули світло. Вона сиділа випростана, очі в неї трохи блищали.

— Сподіваюся, з вами все гаразд?

— Усе було дуже добре, спасибі вам, місіс Томпсон.

— Тобто, спасибі Шіромако?

— Авжеж, і всім іншим.

Місіс Томпсон позіхнула.

— Я смертельно втомилася і геть виснажена, але чесно заслужила вашу похвалу і задоволена, що все минуло добре. Я трохи боялася, щоб, бува, не сталося чогось непередбаченого. В цій кімнаті якась тривожна атмосфера.— Вона глянула через одне своє плече, через друге, занепокоєно знизала ними і повела далі: — Мені це не подобається. Серед нас не було недавно раптової смерті?

— Серед нас? Кого ви маєте на увазі?

— Ну, серед ваших близьких родичів або друзів. Ні? От і гаразд. Якби я не боялася видатись мелодраматичною, то сказала б, що сьогодні тут витає смерть. Ну, та це лише моя фантазія. До побачення, місіс Трент. Я рада, що ви задоволені.

Місіс Томпсон, у своєму темно-червоному оксамиті, вийшла.

— Сподіваюся, вам було цікаво, сер Ейлінгтон? — тихо спитала Клер.

— Надзвичайно цікавий вечір, люба господине. Щиро дякую за цю виставу. Дозвольте побажати вам на добраніч. А ви всі, здається, їдете на танцювальний вечір?

— Може, й ви поїдете з нами?

— НІ, ні. Я взяв собі за правило вкладатися в ліжко до пів на дванадцяту. До побачення. До побачення, місіс Еверелі. Ага, Дермоте! Я дуже хотів би поговорити з тобою. Може, поїдемо разом? А потім ти приєднаєшся до інших у "Графтоні".

— Звичайно, дядечку. Отже, зустрінемося там, Джеку.

Під час недовгої дороги до Харлі-стріт дядько й племінник майже не розмовляли. Сер Ейлінгтон лише вибачався за те, що потяг Дермота з собою і запевнив, що забере в нього лише кілька хвилин, а коли вони приїхали, запитав:

— Хай машина почекає на тебе, хлопче?

— О, не турбуйтеся, дядечку, я візьму таксі.

— Дуже добре. Я не люблю затримувати Чарлсона надовше, ніж це конче потрібно. До побачення, Чарлсоне. Куди, в біса, я подів свій ключ?

Машина від'їхала, а сер Ейлінгтон усе ще стояв на ганку, марно обмацуючи свої кишені.

— Мабуть, залишив у другому пальті,— сказав він нарешті.— Подзвони, будь ласка. Я певен, Джонсон ще не спить.

Незворушний Джонсон справді відчинив двері менш як за хвилину.

— Я десь загубив свого ключа, Джонсоне,— сказав сер Ейлінгтон.— Принеси, будь ласка, до бібліотеки дві склянки віскі з содовою.

— Слухаюся, сер Ейлінгтон.

Увімкнувши в бібліотеці світло, лікар жестом запросив Дермота ввійти і зачинити двері.

— Не стану довго затримувати тебе, тільки хочу про дещо запитати. Чи це моя фантазія, чи ти справді почуваєш, так би мовити, ніжність до місіс Трент?

— Джек Трент — мій найближчий товариш.

— Пробач, але це не відповідь на мов запитання. Ти, мабуть, вважаєш мої погляди на розлучення аж надто пуританськими, але мушу нагадати тобі: ти мій єдиний близький родич і спадкоємець.

— Про розлучення тут не йдеться,— сердито відказав Дермот.

— Звісно, не йдеться. З причини, яка мені відома краще, ніж тобі. Саму причину я зараз відкрити тобі не можу, але мушу застерегти: Клер Трент — не для тебе.

Молодий чоловік стійко витримав погляд дядька.

— Мені вона теж відома і, мабуть, краще, ніж вам здається. Я знаю, чому ви були сьогодні на обіді.

— Знаєш? — здивувався лікар.— Звідки?

— Вважайте, що здогадався, сер. Мабуть, я не помилюся, коли скажу, що ви були там як фахівець, хіба не так?

Сер Ейлінгтон заходив по кімнаті.

— Ти не помиляєшся, Дермоте. Я, звичайно, не міг тобі відкритись, хоча боюся, що скоро це перестане бути таємницею.

Серце Дермота стислося.

— Ви хочете сказати, що дійшли певного висновку?

— Так, у сім'ї божевілля з боку матері. Сумний, дуже сумний випадок.

— Я не можу в це повірити, сер.

— Природно. Не для фахівця ознак мало, по суті, взагалі немає.

— А для фахівця?

— Незаперечний факт. Такого хворого слід ізолювати — і якомога швидше.

— Боже мій! — видихнув Дермот.— Ви ж не можете посадити людину під замок ні за що ні про що?

— Мій любий Дермоте, хворих ізолюють лише тоді, коли на волі вони становлять небезпеку для суспільства. В даному разі небезпека дуже серйозна. Цілком імовірно, що це особлива форма манії вбивства. Так було у випадку з матір'ю.

Затуливши руками обличчя, Дермот відвернувся і аж застогнав. О Клер, о біло-золотава Клер!..

— За таких обставин,— спокійно провадив лікар,— я вважаю за свій обов'язок остерегти тебе.

— Клер,— прошепотів Дермот.— Бідолашна Клер!

— Так, усім нам, певна річ, шкода її.

Раптом Дермот підвів голову.

— Я не вірю в це.

— Що ти сказав?

— Сказав, що я не вірю в це. Лікарі іноді помиляються. Це всім відомо. Вони аж надто закохані в свою професію.

— Мій любий Дермоте!..— сердито вигукнув сер Ейлінгтон.

— Не вірю я в це, та й годі! А якщо це й так, мені байдуже. Я кохаю Клер. Якщо вона поїде зі мною, я заберу її звідси. Далеко. Туди, де її не дістануть настирні лікарі. Я оберігатиму її, турбуватимуся про неї, захищатиму її своїм коханням.

— Нічого подібного ти не зробиш. Ти що, збожеволів?

Дермот зневажливо посміхнувся.

— Це у вас фахове — вважати усіх людей божевільними.

— Зрозумій мене, Дермоте...— Обличчя сера Ейлінгтона почервоніло від гніву.— Якщо ти зганьбиш себе таким вчинком, це буде кінець. Я позбавлю тебе утримання, яке ти одержуєш від мене тепер, складу новий заповіт, і все, що маю, залишу різним лікарням.

— Робіть з вашими клятими грішми що хочете,— тихо промовив Дермот.— Зате в мене буде кохана жінка.

— Жінка, яка...

— Скажіть про неї погане слово і, їй богу, я вб'ю вас! — вигукнув Дермот.

Почувши тихий дзенькіт склянок, вони озирнулися. В розпалі суперечки до кімнати нечутно увійшов Джонсон з тацею в руках. У нього було незворушне обличчя вихованого слуги, але Дермотові хотілося б знати, що він устиг підслухати.

— Гаразд, Джонсоне,— різко сказав сер Ейлінгтон,— можете йти відпочивати.

— Дякую, сер. На добраніч, сер!

Джонсон вийшов. Сер Ейлінгтон і Дермот перезирнулися. Раптова поява Джонсона втихомирила бурю.

— Дядечку,— заговорив Дермот,— я не повинен був так розмовляти з вами. Я добре розумію, що з вашого погляду ви маєте цілковиту рацію. Але я давно вже кохаю Клер. Те, що Джек Трент — мій найближчий товариш, досі не дозволяло мені навіть натякнути їй про своє кохання. Але за теперішніх обставин це вже не має ваги. Дарма й сподіватися, щоб' я відмовився від неї заради грошей. Гадаю, ми обидва сказали все, що вважали за потрібне сказати. До побачення!

— Дермоте...

— Сперечатися далі ні до чого. Мені шкода, але це так. На добраніч, дядечку Ейлінгтоне!

Дермот швидко вийшов із кімнати, перетнув темний передпокій і грюкнув за собою дверима. Трохи далі по вулиці, біля сусіднього будинку, якраз звільнилося таксі, і, взявши його, Дермот доїхав до "Графтона". У дверях танцювальної зали пін на якусь мить нерішуче став і розглянувся навколо. Гучна музика, усміхнені жінки — здавалося, він потрапив у інший світ. Може, йому все наснилося? Неймовірно, щоб ота прикра розмова з дядьком справді відбулося. Усміхнувшись йому, повз нього пропливла Клер, схожа на лілею у своїй білій із сріблястими блискітками сукні, що облягала її стрункy і граційну постать. Обличчя її було спокійне. Певне, та неймовірна розмова таки наснилась йому.

Танець скінчився. Незабаром Клер, усміхаючись, підійшла до нього. Немов уві сні, він запросив її до танцю. Знову заграла музика. Та ось Дермот відчув, що Клер ніби обм'якла в його руках.

— Ви втомилися? Хочете відпочити?

— Якщо не заперечуєте. Ходімо куди-небудь, де можна поговорити без свідків. Мені треба вам дещо сказати.

Ні, то таки був не сон. Наче боляче вдарившись, Дермот повернувся у світ реальності. Як він міг подумати, що обличчя в неї спокійне? На ньому відбивалися тривога й страх. Невже їй щось відомо?

Він знайшов тихий куточок, і вони сіли.

— То я вас слухаю,— сказав він безтурботним тоном, хоч насправді на душі йому було тяжко.— Ви, здається, хотіли мені щось сказати?

— Так.— Опустивши очі, вона нервово смикала за китицю пояска своєї сукні.— Я не знаю, як мені краще висловитись...

— Говоріть, Клер.

— Розумієте... Я хотіла б, щоб ви... щоб ви на якийсь час виїхали.

Його подиву не було меж. Він сподівався чого завгодно, тільки не цього.

— Ви хочете, щоб я виїхав? Чому?

— Краще бути відвертою, правда ж? Я... Я знаю, ви джентльмен і мій друг. Я хочу, щоб ви виїхали, бо я... Я дозволила собі... покохати вас.

— Клер!..

Почувши її слова, він утратив дар мови.

— Не осуджуйте мене, будь ласка, я не така самовпевнена, щоб мати надію на вашу взаємність. Просто я... не дуже щаслива і... О! Я прошу вас виїхати.

— Клер, невже ви не знаєте, що я кохаю вас, кохаю палко, ще відтоді як ми вперше зустрілися?

Вона злякано заглянула йому в обличчя.

— Ви мене кохаєте? Давно?

— З першого погляду.

— О боже! — скрикнула вона.— Чому ви не призналися мені раніше, коли я могла бути з вами? Чому сказали про це тільки тепер — занадто пізно? Ні, я просто збожеволіла... Я не знаю, що кажу... Я ніколи не могла бути з вами...

— Клер, що ви мали на увазі, коли сказали: "тепер — занадто пізно"? Це... Це через мого дядька? Через те, що він про вас знає? Через те, що він думає?

Вона мовчки кивнула. По щоках у неї текли сльози.

— Слухайте, Клер, ви не повинні всьому цьому вірити. Ви не повинні думати про це. Ви поїдете зі мною. Ми поїдемо у південні моря — на острови, що схожі на зелені смарагди. Ви будете там щасливі. Я піклуватимуся про вас, я завжди вас оберігатиму.

Дермот пригорнув її до себе й відчув, що вона вся тремтить. Раптом вона випручалася з його обіймів.

— О ні, будь ласка, не треба! Хіба ви не розумієте? Тепер я не змогла б... Це було б жахливо!.. Жахливо!.. Жахливо!.. Я завжди намагалася бути порядною... А тепер... Це було б жахливо, просто жахливо!

Приголомшений її словами, він не знав, як йому бути. А вона дивилася на нього благальним поглядом.

— Прошу вас, не треба... Я хочу бути порядною...

Її слова розчулили Дермота і в той же час завдали йому пекельної муки. Він пішов по пальто й капелюх і там зіткнувся з Трентом.

— А, Дермоте, чогось ти сьогодні рано зібрався додому.

— Атож, нема настрою танцювати.

— Поганий вечір,— погодився Трент.

— А якби тобі ще мої турботи...

Дермот злякався, що Трент наміряється звіряти йому свої таємниці. Тільки не це! Що завгодно, тільки не це.

— Ну, бувай,— кинув він квапливо.

— Я додому.

— Гм, додому? А як щодо погрози духів під час сеансу?

— Я ризикую. На добраніч, Джеку.

Дермот мешкав недалеко і, відчуваючи потребу подихати прохолодним нічним повітрям, щоб остудити збуджений мозок, пішов пішки. Відімкнувши двері, він зайшов до квартири, ввімкнув у спальні світло й відразу ж, удруге за цей вечір, відчув, що перед ним спалахнув червоний сигнал. Небезпека! Відчуття загрози було таке сильне, що витіснило з його свідомості навіть Клер.

Небезпека! Він у небезпеці! Саме в цю хвилину й у цій кімнаті.

Марно Дермот намагався посміятися з себе і забути про страх. Можливо, його намагання були не досить рішучі. Адже червоний сигнал остеріг його своєчасно, і це давало йому змогу уникнути лиха. Все ж таки трохи підсміюючись над своєю забобонністю, він обережно обійшов квартиру,— чи не сховався де якийсь зловмисник,— але нічого не виявив. Його слуга, Мілсон, уже пішов, і в квартирі нікого не було.

Повернувшись до спальні, Дермот повільно роздягся. Відчуття небезпеки залишалося таким же гострим, як і раніше. Він підійшов до комода взяти носовичок і раптом став як укопаний. Посеред шухляди здіймався незнайомий горбок — видимо щось тверде. Тремтячими пальцями Дермот відкинув носовички і дістав те, що було під ними,— револьвер якогось невідомого йому зразка. Вкрай здивований, Дермот уважно оглянув револьвер і зрозумів лише, що з нього недавно було зроблено постріл і покладено його до шухляди тільки сьогодні ввечері. Він був певен, що коли вдягався до обіду, револьвера там не було.

Тільки-но Дермот хотів покласти зброю назад до шухляди, як пролунав дзвінок у двері, що все дзеленчав і дзеленчав — дуже гучно в тиші порожньої квартири. Хто міг прийти в такий час? На це запитання була лише одна — підсвідома — відповідь: "Небезпека!.. Небезпека!.. Небезпека!.."

Скоряючись цілком підсвідомому інстинкту, Дермот вимкнув світло, накинув пальто, що лежало на стільці, й відчинив двері. На ганку стояли двоє чоловіків, а позаду них Дермот помітив третього в голубій уніформі. Полісмен!

— Містер Уест? — запитав старший із двох.

Дермотові здалося, що минула вічність, перш ніж він відповів. Насправді ж збігло лише кілька секунд, і він досконало наслідуючи безвиразний голос свого слуги, промовив:

— Містер Уест ще не прийшов. Навіщо він вам потрібен о такій порі?

— Він ще не прийшов? Ну що ж, тоді, я гадаю, нам краще увійти й зачекати на нього.

— Ні, ви не увійдете.

— Слухайте, чоловіче, я інспектор Веролл із Скотленд-Ярду і маю ордер на арешт вашого хазяїна. Можете подивитись, якщо бажаєте.

Дермот, уважно читаючи чи вдаючи, ніби читає,— поданий йому папірець, приголомшено запитав:

— За що? Що він такого вчинив?

— Убивство сера Ейлінгтона Уеста на Харлі-стріт.

В голові у Дермота запаморочилось. Він відступив перед грізними гістьми, зайшов до вітальні й увімкнув світло. Слідом за ним до кімнати увійшов інспектор.

— Все обшукати! — дав він розпорядження молодшому і повернувся до Дермота.— Ви залишитесь тут. І не спробуйте вислизнути, щоб його попередити. До речі, як вас звати?

— Мілсон, сер.

— О котрій годині, на вашу думку, ваш хазяїн повернеться?

— Не знаю, сер. Він, здається, збирався на танці до "Графтона".

— Він пішов звідти майже годину тому. Ви певні, що він сюди не приходив?

— Не думаю, сер. Якби приходив, я, мабуть, почув би.

В цю хвилину із сусідньої кімнати з'явився молодший і, помітно збуджений, подав старшому револьвер. На інспекторовому обличчі промайнув вираз задоволення.

— Усе зрозуміло,— мовив інспектор.— Певне, увійшов і вийшов так, що ви не почули. Отже, він ушився. Я краще піду, Каулі, а ви залишайтеся тут, на той випадок, якщо він повернеться. І наглядайте за цим хлопцем. Він може знати про свого хазяїна більше, ніж удає.

Інспектор швидко вийшов. Дермот зробив спробу випитати в Каулі подробиці. Той виявився балакучим.

— Справа яснісінька,— сказав він поблажливо.— Ми розкрили вбивство майже негайно. Джонсон, слуга, тільки-но вклався спати, як йому здалося, ніби пролунав постріл. Зійшовши вниз, він знайшов сера Ейлінгтона мертвого. Куля влучила в серце. Джонсон зразу ж подзвонив нам, а коли ми приїхали, все розповів.

— І ніяких сумнівів? — наважився запитати Дермот.

— Абсолютно ніяких. Той молодий Уест приїхав зі своїм дядьком, і Джонсон, коли приніс віскі, чув, як вони сварилися. Старий погрожував скласти новий заповіт, а ваш хазяїн пригрозив, що вб'є його. Не минуло й п'яти хвилин, як гримнув постріл. Ось так! Ніяких сумнівів. Йолоп, та й годі...

Авжеж, справа яснісінька. Серце в Дермота обірвалося, коли він збагнув незаперечну силу доказів, що були проти нього. Небезпека! Жахлива небезпека! Єдиний вихід — втеча. Він напружено Обміркував становище і згодом запропонував приготувати чай. Каулі охоче погодився. Він робив у квартирі обшук і знав, що чорного ходу немає. Діставши дозвіл, Дермот вийшов до кухні, поставив на вогонь чайник і почав навмисне бряжчати посудом, а тоді швидко прокрався до вікна й підняв раму. Квартира була на третьому поверсі і звідти спускався трос із маленьким підйомником, яким користувались розвізники товарів. Дермот, миттю опинившись за вікном, почав спускатися вниз. Трос урізався в руки до крові, але йому було не до того. Через кілька хвилин, обережно вийшовши з-за рогу, Дермот наскочив на людину, що стояла

на тротуарі, і, на свій превеликий подив, упізнав Джека Трента. Трент уже знав про небезпеку, яка нависла над другом.

— О боже! Ти, Дермоте? Швидше! Не гаймо часу!

Схопивши приятеля за руку, Джек повів його одним провулком, потім другим, а коли вони зупинили таксі й ускочили в нього, назвав свою адресу.

— Це тепер найбезпечніше місце. Там ми поміркуємо, що робити далі і як збити цих дурнів зі сліду. Я прийшов у надії остерегти тебе, перш ніж з'явиться поліція, але спізнився.

— Але звідки тобі відомо, Джеку?.. Ти ж не віриш...

— Звичайно, ні, друже. Я надто добре знаю тебе. І все ж таки твої справи кепські. Вони приїхали й почали розпитувати, коли ти прийшов до "Графтона", коли пішов звідти, і таке інше. Дермоте, хто ж міг убити старого?

— Не можу собі уявити. Мабуть, той. хто поклав револьвер у шухляду мого комода. Нема сумніву, він досить пильно стежив за нами.

— Ця витівка із спіритичним сеансом була дуже підозрілою. "Не йдіть додому!" Застереження, виходить, стосувалося бідолахи старого Уеста. Він пішов додому й дістав кулю в серце.

— Мене воно теж стосувалося,— відказав Дермот.— Я пішов додому і знайшов підкинутий револьвер, а потім і поліція з'явилась.

— Ну, сподіваюся, мене воно не стосувалося,— мовив Трент.

Він заплатив шоферові, відімкнув двері, провів Дермота темними сходами, тоді поштовхом відчинив ще одні двері і впустив його до свого кабінету — маленької кімнатки на другому поверсі. Потім увімкнув світло й увійшов слідом за ним.

— Поки що тут цілком безпечно. А згодом ми в дві голови вирішимо, як бути далі.

— Я поставив себе в безглузде становище,— раптом сказав Дермот. — Мені не було чого боятися. Тепер я це зрозумів. Тут очевидна змова. Якого біса ти смієшся?

Трент відкинувся на стільці, трусячись від невтримного сміху. В його сміхові було щось недобре. Щось недобре було й у ньому самому. В очах з'явився дивний блиск.

— Надзвичайно хитра змова,— підтвердив він, задихаючись від сміху.— Дермоте, друже, тобі кінець.

Він підсунув до себе телефон.

— Що ти збираєшся робити? — запитав Дермот.

— Дзвонити до Скотленд-Ярду. Сказати їм, що пташка тут, у надійному місці й під замком. Так, я замкнув двері, коли увійшов, а ключ поклав до кишені. Ти марно дивишся на ті двері, що в мене за спиною. Вони ведуть до кімнати Клер, а вона завжди замикає їх ізсередини. Розумієш, вона боїться мене. Давно боїться і завжди знає, коли я починаю думати про ніж — про довгий і гострий ніж. Облиш, нічого в тебе не вийде...

Дермот уже хотів стрибнути на нього, але Джек дістав з кишені страхітливий на вигляд револьвер.

— Це другий,— задоволено засміявся він.— Першого я поклав у шухляду твого комода, зразу ж як застрелив із нього старого Уеста. На що ти там дивишся через мою голову? На ті двері? Даремно. Навіть якби Клер і відчинила їх,— а для тебе вона могла б це зробити,— я підстрелив би тебе, перш ніж ти до них до біг би. Не в серце. Щоб не вбити, а тільки поранити, аби ти не зміг утекти. Я стріляю влучно, ти знаєш. Колись я врятував тобі життя. Дурень був. Ні, ні, я хочу, щоб тебе повісили, саме повісили. А ніж мені потрібен не для тебе. Він для Клер, чарівної Клер, такої білої і пухкенької. Старий Уест про це знав. Він для того сюди й приходив сьогодні, щоб переконатися: божевільний я чи ні. Він хотів заховати мене за грати, щоб я не накинувся на Клер із ножем. Я був дуже обережний. Я взяв його ключ і твій теж, вислизнув із танцювальної зали, тільки-но ми увійшли туди, поїхав до його буднику, зайшов туди відразу після тебе, вистрелив і негайно ж вийшов... Потім поїхав до тебе, залишив револьвер, повернувся до "Графтона" майже одночасно з тобою, а коли ми прощалися, поклав ключ назад до кишені твого пальта. Я не боюся тобі в цьому признатися. Більше ніхто не чує, а коли тебе вішатимуть, я хотів би, щоб ти знав: це зробив я... Боже, як мені смішно! Про що ти думаєш? Що ти, хай тобі чорт, там бачиш?

— Я думаю про те, що краще б тобі, Тренте, було не повертатись додому.

— Що ти хочеш цим сказати?

— Огляньсь.

Трент швидко оглянувся. У дверях до сусідньої кімнати стояли Клер і... інспектор Веролл.

Трент відреагував блискавично. Пролунав постріл — і влучив у ціль. Він упав поперек столу. Інспектор підскочив до нього, а Дермот, мов уві сні, дивився на Клер. Цілий рій думок, без видимого зв'язку, промайнув у його голові: дядько, їхня сварка, страшенне непорозуміння,—

англійський закон про розлучення ніколи б не звільнив Клер від божевільного чоловіка,— "усім нам, певна річ, шкода її", домовленість між нею й сером Ейлінгтоном, яку хитрий Трент розгадав, її слова: "Жахливо! Жахливо! Жахливо!" Так, але тепер...

Інспектор випростався.

— Мертвий,— сказав він з досадою.

— Авжеж,— почув свій голос Дермот.— Він завжди влучно стріляв...